

Del II – høringsutkast ED/2013/7:

Forsikringskontrakter

IASB har publisert et revidert høringsforslag til ny IFRS om forsikringskontrakter. I del I av artikkelen omtalte vi blant annet byggeklossmodellen som måling er basert på. I denne del II omtales blant annet unntak for måling og presentasjon samt overgangsregler.

Artikkelen er forfattet av:

Statsautorisert revisor
Geir Moen
Partner KPMG

Statsautorisert revisor
Anna Pettersen
Senior Manager KPMG

«Mirroring»-unntaket

Høringsutkastet foreslår et unntak for måling og presentasjon; en «mirroring»-tilnærming for kontrakter som:

- krever at foretaket holder de underliggende postene, og
- spesifiserer en link mellom ytelser til forsikringstaker og avkastningen på disse underliggende postene

I vurderingen av om det er en spesifikk link til de underliggende postene, skal det tas hensyn til alle reelle vilkår etter forsikringskontrakten, enten de følger direkte av kontrakten eller av lover og regler.

Eksempler på underliggende poster:

- spesifiserte eiendeler og/eller gjeld
- en underliggende pool av forsikringskontrakter, og
- eiendeler og/eller gjeld i foretaket som helhet

Hensikten med forslaget er å unngå regnskapsmessig asymmetri mellom eiendeler og gjeld hvor det foreligger en klar kobling.

«Mirroring»-unntaket foreslås anvendt ved både måling og presentasjon av de forsikringskontraktene som oppfyller kriteriene for unntaket. Kontantstrømmer for å oppfylle kontrakten som forventes å variere

direkte med avkastningen på underliggende poster, skal måles med referanse til disse underliggende postenes bokførte verdi. Endringene i forsikringsforpliktelsen skal presenteres i resultat eller i OCI konsistent med presentasjonen av de underliggende postene.

«Mirroring»-unntaket er en «skal»-regel for kontantstrømmene som forventes å variere direkte med avkastningen på underliggende poster i de kontaktene som kvalifiserer for «mirroring»-unntaket.

Forenklet premieallokering-tilnærming

Premieallokering-tilnærmingen er en forenklet måletilnærming som foreslås for enkelte kortsiktige kontrakter. Denne tilnærmingen foreslås tillatt dersom:

- dekningsperioden ved førstegangsinnregning er ett år eller mindre, eller
- resulterer i en måling som er en rimelig tilnærming til den som ville blitt fulgt av byggekloss-tilnærmingen – herunder at foretaket ved begynnelsen ikke forventer noen vesentlig variabilitet i kontantstrømmene for å oppfylle kontrakten.

En forsikringsforpliktelse kan anses å bestå av tre deler:

- en forpliktelse for gjenværende dekning som måler foretakets forpliktelse til å gi forsikringstaker dekning for den ikke-avløpte delforsikringsperioden
- en forpliktelse for eventuelle tapsbringende kontrakter
- en forpliktelse for inntrådte skader og krav som måler foretakets forpliktelse til å undersøke og utbetale erstatninger og ytelser for forsikringshendelser som allerede har inntrådt, inklusive skader som har inntrådt, men som ennå ikke er rapportert til forsikringssiver

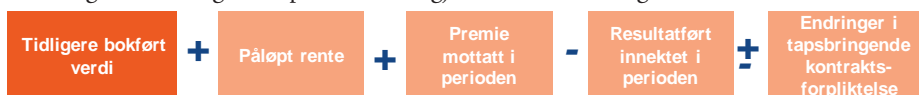
Den forenklete premieallokering-tilnærmingen måler forpliktelsen for gjenværende dekning for visse kortsiktige kontrakter. Målingen av forpliktelsen for inntrådte skader skal følge byggekloss-tilnærmingen (servicemargin inngår ikke i denne forpliktelsen). Foretaket må innregne en forpliktelse for tapsbringende kontrakter dersom fakta og omstendigheter indikerer at porteføljen er tapsbringende. Forpliktelsen skal måles til forskjellen mellom bokført verdi av forpliktelsen for gjenværende dekning og kontantstrømmene som trengs for å oppfylle kontraktsforpliktelsen.

Under den forenklete premieallokering-tilnærmingen, skal forpliktelsen for den gjenværende dekningen måles som følger:

Initial måling av forpliktelsen for gjenværende dekning:

Etterfølgende måling av forpliktelsen for gjenværende dekning:

På mange måter har denne tilnærmingen mye til felles med eksisterende praksis for skadeforsikringskontrakter. Dog er det forskjeller med hensyn til at diskontering kan være påkrevd i visse tilfeller og at det skal inngå en risikjustering i målingen av forpliktelsen

for inntrådte skader. Det kan også være forskjeller med hensyn til at de estimerte fremtidige kontantstrømmene for inntrådte skader etter høringsutkastet skal være sannsynlighetsvektede forventningsverdier.

Diskontering er påkrevd dersom det foreligger en vesentlig finansieringskomponent. I så fall skal det benyttes en diskonteringsrente som fastsettes ved begynnelsen av kontrakten.

Direkte henførbare salgskostnader kan kostnadsføres dersom dekningsperioden er mindre enn ett år.

Når en forpliktelse for inntrådte skader diskonteres, skal det brukes en diskonteringsrente som fastsettes ved kontraktens begynnelse. Som en praktisk tilnærming, vil foretaket ikke trenge å justere fremtidige kontantstrømmer for tidsverdien av penger hvis disse kontantstrømmene er forventet å bli betalt eller mottatt i løpet av ett år.

Gjenforsikring

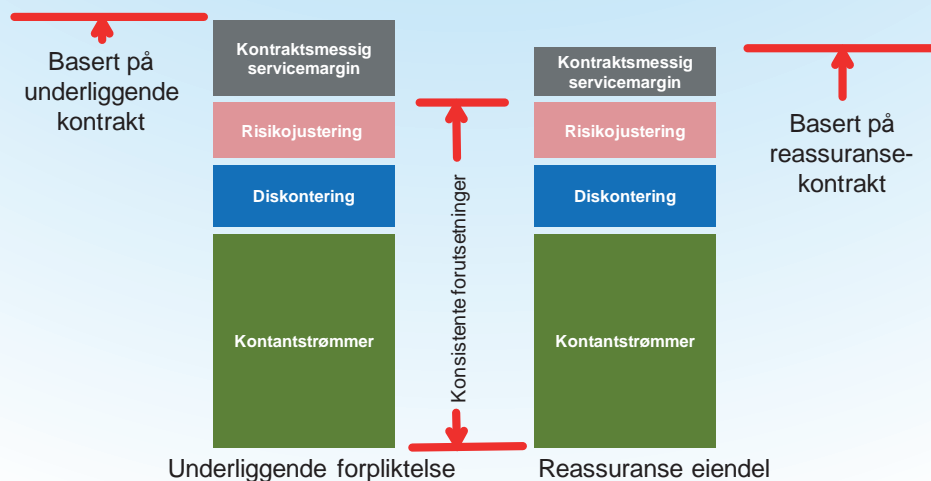
For utstedte gjenforsikringskontrakter vil en reassurandør foreta vurdering av hvilken tilnærming som skal anvendes – byggekloss eller premieallokering – på samme måte som for en direkte forsikringskontrakt.

For en kjøpt gjenforsikringskontrakt vil et forsikringsselskap (cedant) også vurdere hvilken tilnærming som skal anvendes på samme måte som for en direkte forsikringskontrakt.

En gjenforsikringskontrakt og de underliggende forsikringskontraktene skal betraktes som separate kontrakter. En cedant skal

estimere kontantstrømmer ved oppfyllelsen av gjenforsikringskontrakten, inkludert gjenforsikringspremien uten referanse til den kontraktmessige servicemarginen på den underliggende kontrakten. Ved estimeringen av de kontantstrømmene som inngår i oppfyllelsen av gjenforsikringskontrakten, skal cedanten anvende forutsetninger som er sammenfallende med de som brukes for å måle den tilsvarende delen av kontantstrømmene som inngår i oppfyllelsen av de underliggende forsikringskontraktene.

Målingen av en gjenforsikringskontrakt etter byggekloss-tilnærmingen sammenlignet med målingen av de underliggende forsikringskontraktene, kan illustreres på følgende måte:

Den kontraktmessige servicemarginen på de underliggende forsikringskontraktene kalibreres mot forsikringspremiene på disse kontraktene, mens servicemarginen på gjenforsikringskontrakten kalibreres mot gjenforsikringspremien. Dette vil vanligvis resultere i beløpmessig ulike servicemarginer for gjenforsikringskontrakten og de underliggende kontraktene for periodisering over resultatregnskapet.

Hvis nåverdien av innbetalinger ved gjenforsikringskontrakten pluss risikojustering overstiger nåverdien av utbetalinger, skal cedanten innregne forskjellen som kontraktmessig servicemargin ved førstegangsinnregning for å eliminere dag én-gevinst.

Hvis nåverdien av utbetalinger ved gjenforsikringskontrakten overstiger nåverdien av innbetalinger pluss risikojustering, skal cedanten innregne forskjellen (som er et tap) ved førstegangsinnregning som enten:

- kostnad, dersom dekingen er for tidligere hendelser, eller
- en kontraktmessig servicemargin, hvis dekingen er for fremtidige hendelser.

Fri frakt

Frankeringspatroner 50–70 % billigere

Vi leverer kompatible patroner til alle typer frankeringsmaskiner.

Patronene er produsert i USA og leveres med 100 % fornøydgaranti.

For mer informasjon: www.postpatron.no

post@postpatron.no • Tlf. 47 96 56 25 • Faks 70 30 01 86

Regnskap

Virksomhetssammenslutninger og porteføljeoverføringer

Kontrakter som er anskaffet i en virksomhetssammenslutning eller porteføljeoverføring, skal innregnes på dato for virksomhetssammenslutningen eller porteføljeoverføringen.

Foretaket skal estimere kontantstrømmene som trengs for å oppfylle kontraktene og sammenligne dette beløpet med mottatt vederlag for de utstedte forsikringskontraktene som foretaket har anskaffet, etter å ha justert vederlaget for andre eiendeler eller forpliktelser anskaffet i samme transaksjon.

Forskjellen mellom mottatt vederlag og forventede kontantstrømmer skal behandles ulikt avhengig av om vederlaget er høyere eller lavere enn de forventede kontantstrømmene ved oppfyllelsen av kontrakten.

Det å innregne forsikringsforpliktelsen til en høyere verdi enn mottatt vederlag, representerer et unntak fra kravet i IFRS 3 om å måle eiendeler og forpliktelser i oppkjøpsanalysen til virkelig verdi. Unntaket medfører at foretaket i slike tilfeller slipper å resultatføre et tap umiddelbart etter virksomhetssammenslutningen når foretaket første gang måler forsikringsforpliktelsen etter måletilnærmingen som foreslås i høringsutkastet.

Presentasjon. Oppstilling over finansiell stilling

Foretaket skal presentere separat:

- porteføljer av forsikringskontrakter som er i eiendelsposisjon
- porteføljer av forsikringskontrakter som er i forpliktelsesposisjon, og
- gjenforsikringseiendeler og -forpliktelser fra direkte forsikringseiendeler og -forpliktelser

Generelt gjelder presentasjonskravene i henhold til IAS 1.

Presentasjon. Oppstilling over resultat og OCI
Følgende komponenter vil bli innregnet i resultatet:

- Eventuelle tap ved førstegangsinnregning
- Forskjeller mellom faktiske kontantstrømmer i perioden og tidligere estimater på disse kontantstrømmene
- Endringer i estimater på fremtidige kontantstrømmer som ikke skal motregnes mot kontraktsmessig service-margin
- Endringer i risikojustering
- Endringer i kontraktsmessig service-margin som reflekterer levering av tjenester i perioden
- Eventuelle endringer i balanseført verdi av tapsbringende kontrakter
- Effekten av endringer i kredittverdighet til utstederen av gjenforsikringskontrakt
- Periodens rentekostnad ved bruk av opprinnelig diskonteringsrente («låst» rente)
- Eventuelle andre gevinster eller tap end som innregnes andre inntekter og kostnader (OCI)

Følgende komponenter vil bli innregnet i andre inntekter og kostnader (OCI):

- Effekten av endringer i forsikringsforpliktelsen som følge av endringer i diskonteringsrenten i perioden
- Reklassifisering av gevinster og tap ved oppgjør

IASB har i høringsutkastet ikke gitt detaljerte regler for hvordan inntekter og kostnader som oppstår fra forsikringskontrakter skal presenteres i resultatoppstillingen. Forsikringsgiver skal presentere inntektene fra forsikringskontrakter i oppstillingen over resultat og andre inntekter og kostnader. Inntektene representerer overføringen av de avtalte tjenestene som oppstår fra forsikringskontraktene med beløp som reflekterer det vederlaget som foretaket forventer å være berettiget til som følge av overføringen av disse tjenestene.

Inntekter fra forsikringskontrakter (premie) allokeres til perioder proporsjonalt

med verdien av forsikringsdekningen (og andre tjenester) med referanse til estimert mønster av forventede skader/krav og kostnader. Inntektene innregnes hver periode etter hvert som forsikringsgiver oppfylder kontraktens forpliktelse til å yte forsikringsdekning. Inntekter fra forsikringskontrakter ekskluderer beløp som skal betales til forsikringstaker uansett om en forsikret hendelse inntreffer eller ikke. Således vil investeringskomponenter som ikke er adskillbare, jf. drøftelsen foran, og som derfor skal måles etter IFRS for forsikringskontrakter, ikke inngå i presentasjonen av inntekter fra forsikringskontraktene.

I tillegg til inntektene skal forsikringsgiver i oppstillingen over resultat og andre inntekter og kostnader presentere inntrådte skader og krav og andre kostnader, herunder rentekostnader, som relaterer seg til oppfyllelsen av kontraktene.

Både inntekter fra forsikringskontraktene og de direkte henførbare salgskostnadene presenteres over dekningsperioden på en systematisk måte som best reflekterer overføringen av tjenester.

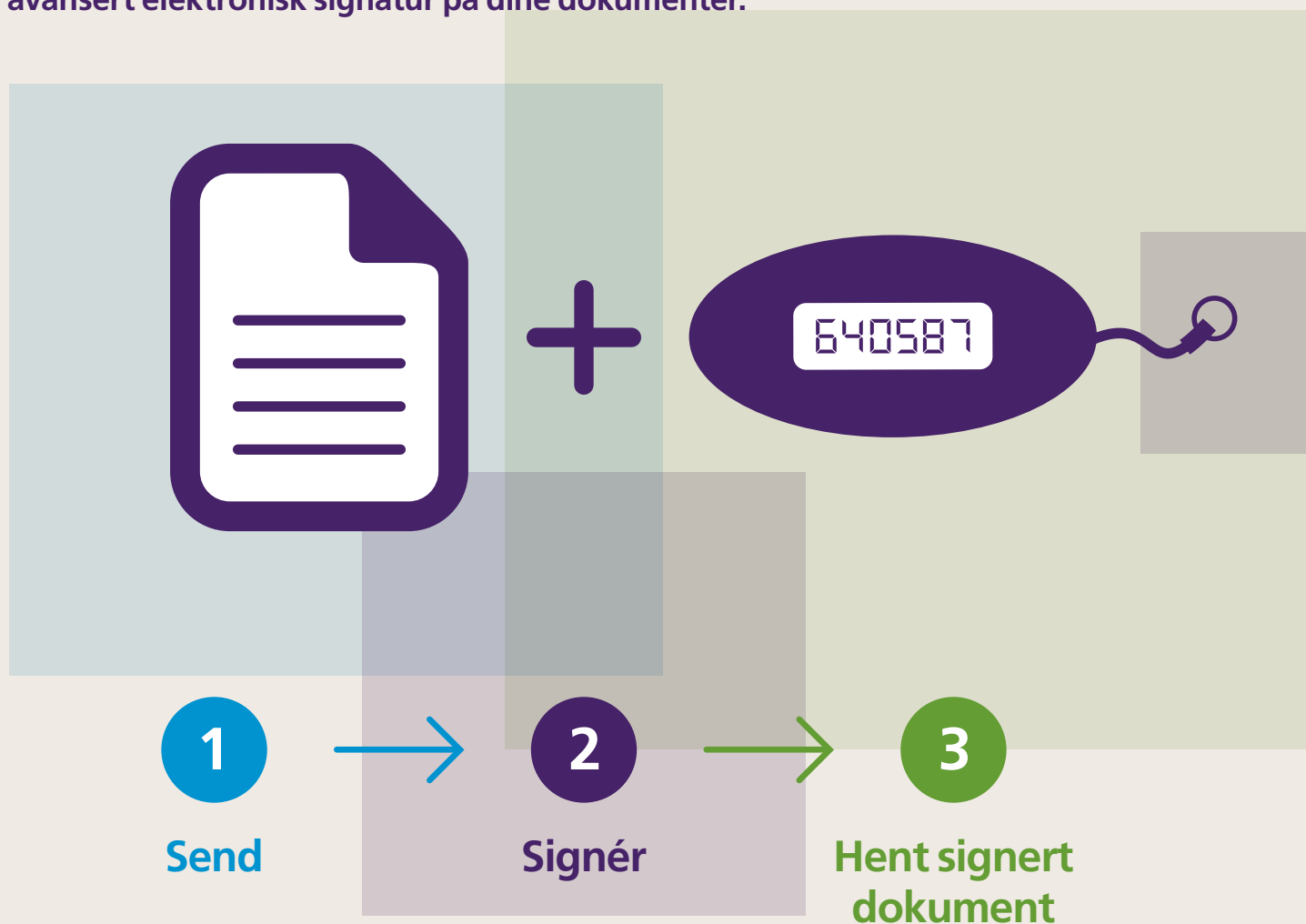
Tabellen nedenfor viser et eksempel på presentasjon av inntekter fra forsikringskontrakter og de tilhørende kostnadene som kreves for å oppfylle kontraktene.

Presentasjon	
Inntekter fra forsikringskontrakter	475
Inntrådte skader og ytelser	-320
Kostnader	-60
Amortisering av salgskostnader	-20
Endringer i estimater på fremtidige kontantstrømmer (dersom ikke justert mot servicemarginen)	-10
Oppløsning av tidligere estimatendringer	5
Underwriting resultat	70
Inntekter fra investeringer	60
Rente på forsikringsforpliktelsen	-54
Resultat	76
Andre inntekter og kostnader:	
Endringer i forsikringsforpliktelsen pga. endringer i diskonteringsrente	9
Virkelig verdi endringer på FVOCI eiendeler	-10
Totalresultat	75

	Mottatt vederlag > forventede kontantstrømmer	Forventede kontantstrømmer > mottatt vederlag
Virksomhetssammenslutninger	Regnskapsføre forskjellen som kontraktsmessig service-margin	Regnskapsføre forskjellen som en justering av initial måling av en goodwill
Porteføljeoverføringer	Regnskapsføre forskjellen som kontraktsmessig service-margin	Resultatføre forskjellen som tap

Bytt ut kulepenn og scanning med BankID

Signér avtalene dine med BankID og få avansert elektronisk signatur på dine dokumenter.

Regnskap

Opplysninger

De foreslåtte opplysningskravene er ment å gjøre brukerne av regnskapet i stand til å forstå beløpmessige størrelser, tidfesting og usikkerhet knyttet til forsikringskontraktens fremtidige kontantstrømmer. Et foretak skal gi kvantitativ og kvalitativ informasjon om:

- de beløp som oppstår fra forsikringskontrakter og innregnes i regnskapet
- skjønnsutøvelse og endringer i skjønn ved anvendelse av standarden
- egenskaper ved og omfang av risikoer som oppstår fra forsikringskontrakter

Et foretak skal vurdere hvilket detaljeringsnivå som er nødvendig for å oppfylle opplysningskravene, herunder hvordan informasjon skal aggregeres eller separeres. Nivå for aggregering som kan være passende inkluderer:

- type kontrakt;
- geografi, eller
- segmenter som definert i IFRS 8 Driftssegmenter

Et foretak skal gi tilstrekkelig informasjon til å kunne avstemme linjer i balanse- og resultatoppstillingen.

Opplysningskravene i gjeldende IFRS 4 videreføres, inkludert de fleste opplysningskravene i *IFRS 7 Finansielle instrumenter*: Opplysninger, som er innarbeidet i IFRS 4 ved henvisning.

Det er tillagt ytterligere opplysningskrav knyttet til innregnede beløp, skjønnsutøvelse og egenskaper ved og omfang av risikoer:

Innregnede beløp

- Ytterligere avstemmingskrav som følge av ny modell for måling av forsikringsforpliktelser. Skal gis i tabellformat hvor de ulike endringskomponenter inkluderer.
- Avstemming av mottatt premie mot inntekter.
- Input brukt for å fastsette periodens inntekt.
- Effekten av forsikringskontrakter som er førstegangsinnregnet i perioden.
- Opplysninger om overgang/implementering.

Vesentlig skjønn

- Mer detaljerte opplysninger om metoder og prosesser som er anvendt for estimering av input.

- Effekten av endringer i metoder og input sammen med en forklaring av årsakene til endringen.
- Opplyse om det konfidensnivået som svarer til anvendt risikojustering.
- Opplyse om den rentekurven som er anvendt i diskonteringen av kontantstrømmene.

Egenskaper ved og omfang av risiko

- Kvantitativ informasjon om resultat- og egenkapitaleffekter av forsikringskontraktens sensitivitet mht. forsikringsrisiko (IFRS 4 inneholder en opsjon til å bruke enten kvalitativ eller kvantitativ informasjon).
- Avstemming av opplysninger om skadeutvikling mot bokførte forsikringsforpliktelser.
- Mht. likviditetsrisiko skal det opplyses om de beløpene som må utbetales på det tidspunktet som forsikringstaker ønsker og sammenhengen mellom disse beløp og bokførte beløp.
- Regulatoriske krav.

Overgangsregler

I henhold til høringsutkastet vil den nye standarden om forsikringskontrakter bli å anvende med tilbakevirkende kraft i samsvar med IAS 8 *Regnskapsprinsipper, endringer i regnskapsmessige estimater og feil*. Imidlertid angis det praktiske tilnærminger for enkelte forhold hvor en full retrospektiv anvendelse vil være upraktisk.

Dersom retrospektiv anvendelse av standarden er upraktisk, kan foretaket velge å bruke de foreslåtte praktiske tilnærmingene for å beregne:

- diskonteringsrenten ved begynnelsen («låst» rente), og
- kontraktmessig servicemargin ved overgangen.

Hvilke praktiske tilnærminger kan anvendes for å bestemme servicemargin?

Dersom retrospektiv anvendelse er upraktisk, skal foretaket estimere:

- Forventede kontantstrømmer ved dato for førstegangsinnregning til den forventede kontantstrømmen ved begynnelsen av den tidligste perioden som presenteres, justert for kontantstrømmer som er kjent å ha inntruffet mellom dato for førstegangsinnregning og begynnelsen av tidligste perioden som presenteres, og
- Risikojusteringen ved dato for førstegangsinnregning til samme beløp som risikojusteringen som måles ved begyn-

nelsen av tidligste periode som presenteres, og

- Kontraktmessig servicemargin ved førstegangsinnregning som ville blitt innregnet i resultatet før overgangen.

Hvilken diskonteringsrente skal anvendes?

Diskonteringsrenten som anvendes ved førstegangsinnregning, er en av variablene som bestemmer størrelsen på servicemargin ved overgang og på de beløpene som skal regnskapsføres hhv. i andre inntekter og kostnader og som rentekostnad i resultatet. Retrospektiv fastsettelse av diskonteringsrentene ved enten «top-down»- eller «bottom-up»-tilnærminger kan være vanskelig.

Det er gitt en praktisk tilnærming når fastsettelse av diskonteringsrenten er upraktisk:

- Dersom det er en observerbar rentekurve som er en god tilnærming til den rentekurven som fastsettes i samsvar med standarden i minst tre år før overgangsdato, skal foretaket anvende den observerbare rentekurven; eller
- Dersom en slik observerbar rentekurve ikke eksisterer, skal en spread mellom observerbar rentekurve og rentekurve iht. standarden (gjennomsnitt over minst tre år før dato for overgang) beregnes og anvendes.

Avslutning

Den foreslåtte standarden for forsikringskontrakter vil gi flere kilder til volatilitet i resultat og balanse blant annet som følge av at oppdaterte forutsetninger og diskonteringsrenter skal benyttes i beregningene. Graden av volatilitet vil avhenge av hvordan de endelige reglene for måling og presentasjon blir i henholdsvis IFRS 9 *Finansielle instrumenter* og ny IFRS 4 *Forsikringskontrakter* og hvordan disse standardene vil bli harmonisert med hverandre. Det vil bli økt arbeidspress i forbindelse med regnskapsavslutninger som følge av at ny IFRS vil kreve oppdatering av data og som følge av økt kompleksitet i beregningene. Det forventes at også ledelsesrapportering og styring vil bli påvirket av ny IFRS.

Den nye IFRS for forsikringskontrakter vil også kunne ha konsekvenser for forsikringsselskapenes Asset & Liability Management og for produktvilkår og -utvikling.

Det blir viktig med god planlegging og koordinering for å kunne dra synergier og få god interaksjon med implementeringen av Solvency II-regelverket.

Drøftelsesmøte ved oppsigelse
Generalforsamling **Stiftelse av selskap**
Omdanning Arbeidsavtale ved nyansettelse
Konsernbidrag Oppfølging i prøvetid
Stiftelse av selskap **Kapitalnedsettelse**
Kapitalforhøyelse Styremøte
Fravalg revisjon **Avvikling av selskap**
Oppsigelse av arbeidstaker
Pendling fra utlandet Tapt aksjekapital
Fusjon og fisjon

Nyheter for deg som er

---

rådgiver

Sticos Oppslag med praktiske veivisere

Med veivisere i Sticos Oppslag får du verktøy som viser deg trinn for trinn hvordan du utfører arbeidsprosesser som stiftelse, kapitalforhøyelse og fusjon. Nødvendige dokumenter blir automatisk generert underveis.

Sticos Oppslag utvides kontinuerlig med flere veivisere for deg som er regnskapsfører og revisor.

Se www.sticos.no eller ring 07356.

God oversikt med nytt klientregister og arkiv

Nå introduserer vi nytt klientregister og arkiv med versjonskontroll. Dokumenter som genereres fra veiviserne blir lagt i det nye arkivet. Her kan du også laste opp egne dokumenter.

I det nye klientregisteret kan du legge inn relevante firmaopplysninger som automatisk blir hentet inn i veiviserne.

Slik gjør vi jobben lettere for deg. Igjen.